

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Uzturīdzekļi ģimenes locekļiem

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [it](#)

itāļu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Swipe to change

Uzturīdzekļi ģimenes locekļiem

Itālija

1 Ko praksē nozīmē jēdzieni "uzturīdzekļi" un "uzturēšanas saistības"? Kurām personām ir jāmaksā uzturīdzekļi citai personai?

Itālijas tiesību sistēmā attiecībā uz ģimenes pabalstu piemēro dažādus nosaukumus, nosacījumus un summas atkarībā no attiecībām starp personu, kurai ir pienākums maksāt uzturīdzekļus, un saņēmēju.

"*Obbligazione alimentare*" ir materiāla atbalsta sniegšana personai, kura nespēj pati sevi uzturēt. Tas ir jāmaksā noteiktām, tiesību aktos identificētām personām kā daļa no viņu ģimenes solidaritātes pienākuma.

Noteikumi attiecībā uz šo uzturīdzekļu veidu ir izklāstīti Civillikuma 433. pantā un turpmākajos pantos. Tas ir jāmaksā, ja:

- pastāv konkrētas tiesiskās attiecības starp personu, kurai ir pienākums maksāt uzturīdzekļus, un saņēmēju;
- saņēmējs nespēj nopelnīt sev iztiku un atrodas trūcīgos apstākļos.

Personas, kurām ir pienākums maksāt uzturīdzekļus, norādītajā kārtībā ir šādas:

laulātais;

bērni;

vecāki, bet, ja tādu nav, augšupēji radnieki taisnā līnijā;

znoti un vedeklas;

vīratēvi, sievietēvi, vīramātes un sievasmātes;

brāļi un māsas.

Saskaņā ar iepriekš minēto kārtību tuvākā radnieka pienākums ir nodrošināt uzturīdzekļus; ja ir vairākas vienas atbildības pakāpes personas, atbildība tiek dalīta starp tām atbilstoši viņu finansiālajam stāvoklim.

Maksājama summa ir proporcionāla uzturīdzekļu prasītāja vajadzībām un uzturīdzekļu maksātāja finansiālajam apstākļiem. Šim uzturīdzekļu veidam tomēr nevajadzētu pārsniegt summu, kas nepieciešama trūkumā esošās personas pamatvajadzību segšanai, ņemot vērā tās sociālo stāvokli.

"*Assegno di mantenimento*" ir finansiāls atbalsts, ko laulātais sniedz otram laulātajam laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas gadījumā, un tas ir paredzēts, lai nodrošinātu saņēmējam iespēju saglabāt tādu pašu dzīves līmeni kā laulības laikā. "*Assegno di mantenimento*" saņemšanai nepiemēro nosacījumu, ka saņēmējam jābūt trūcīgam, un to var pieprasīt pat tad, ja saņēmējs strādā. To var atsaukt un aizstāt ar vienreizēju maksājumu.

Tā kā šis uzturīdzekļu veids ir paredzēts, lai nodrošinātu iespēju laulātajam saglabāt līdzīgu dzīves līmeni, kāds tam bija pirms šķiršanās, tā summa parasti ir lielāka par "*assegno alimentare*". Tomēr "*assegno di mantenimento*" nemaksā laulātajam, kuru uzskata par atbildīgo par šķiršanos.

Termins "*assegno di mantenimento*" attiecas arī uz finanšu atbalstu, kas vecākiem jāmaksā saviem bērniem laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas gadījumā.

Bērniem ir tiesības saņemt uzturīdzekļus no saviem vecākiem proporcionāli viņu līdzekļiem un spējai īstenot profesionālu darbību vai strādāt māsaimniecībā. Laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas gadījumā tiesa piespriež maksāt regulārus uzturīdzekļus un nosaka to summu, ņemot vērā bērna vajadzības, to, kāds bija bērna dzīves līmenis, dzīvojot kopā ar abiem vecākiem, ar katru no vecākiem kopā pavadīto laiku, abu vecāku finansiālos līdzekļus un katra vecāka veikto māsaimniecības un aprūpes pienākumu finansiālo vērtību.

2 Līdz kādam vecumam bērns ir tiesīgs saņemt uzturīdzekļus? Vai uzturēšanas saistību ziņā pastāv atšķirīgi noteikumi attiecībā uz nepilngadīgām un pilngadīgām personām?

Bērniem līdz pilngadības sasniegšanai ir tiesības saņemt uzturīdzekļus no saviem vecākiem proporcionāli viņu līdzekļiem un spējai īstenot profesionālu darbību vai strādāt māsaimniecībā. Laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas gadījumā tiesa piespriež maksāt regulārus uzturīdzekļus (skatīt iepriekšējo punktu).

Ja bērns ir kļuvis pilngadīgs, taču vēl nav finansiāli patstāvīgs, tiesnesis var piespriest vienam vai abiem vecākiem maksāt regulārus uzturīdzekļus, parasti — bērnam tiešā veidā. Ja pilngadību sasniegušais bērns kļūst finansiāli patstāvīgs, taču pēc kāda laika atkal cieš finansiālas grūtības, vecākiem ir jānodrošina tikai "*obbligazione alimentare*".

Ja pilngadību sasniegušajam bērnam ir nopietna invaliditāte, piemēro nepilngadīgiem bērniem paredzētos noteikumus.

3 Vai man būtu jāiesniedz pieteikums kompetentā iestādē vai tiesā, lai saņemtu uzturīdzekļus? Kādi ir galvenie šīs procedūras elementī?

Lai saņemtu "*alimenti*", personai jāiesniedz pieteikums (*atto di citazione*) savas dzīvesvietas tiesā, pievienojot jebkādus dokumentārus pierādījumus par savu trūkumu.

Tiklīdz ir uzsākta tiesvedība, persona var lūgt tiesai piešķirt pagaidu uzturīdzekļus līdz galīgā lēmuma pieņemšanai.

Prasību par uzturīdzekļiem bērnu vai laulātā vajadzībām var iesniegt atsevišķā tiesvedībā vai kā daļu no laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas tiesvedības. Arī nolēmumu par uzturīdzekļiem tiesa var pieņemt tiesvedības pirmajā izskatīšanā.

4 Vai pieteikumu var iesniegt radnieka (ja var – kādas pakāpes) vai bērna vārdā?**5 Ja plānoju vērsties tiesā, kā es varu uzzināt, kuras tiesas jurisdikcijā ir mana lieta?**

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 4/2009 dalībvalstīs uzturēšanas saistību lietās jurisdikcija ir:

a) atbildētāja pastāvīgās dzīvesvietas tiesai vai

b) kreditora pastāvīgās dzīvesvietas tiesai, vai

c) tiesai, kurai saskaņā ar tiesas valsts tiesību aktiem (*lex fori*) ir jurisdikcija tiesvedībā attiecībā uz personas juridisko statusu, ja jautājums par uzturēšanu ir saistīts ar šādu tiesvedību, ja vien jurisdikcijas pamats nav tikai vienas puses valstspiederība, vai

d) tiesai, kurai saskaņā ar tiesas valsts tiesību aktiem (*lex fori*) ir jurisdikcija tiesvedībā attiecībā uz vecāku atbildību, ja jautājums par uzturēšanu ir saistīts ar tādu tiesvedību, ja vien jurisdikcijas pamats nav tikai vienas puses valstspiederība.

6 Vai man kā pieteikuma iesniedzējam jāizmanto starpnieka (piem., advokāta, centrālās vai vietējās iestādes u. c.) pakalpojumi, lai uzsāktu tiesvedību? Ja nē – kāda ir kārtība?

Dokuments par tiesvedības uzsākšanu attiecībā uz uzturlīdzekļu piedziņu jāiesniedz ar tā advokāta starpniecību, kas pārstāv pusi tiesā.

Advokāta palīdzība nav nepieciešama, ja vienošanās, kas noslēgta starp šķiršanās procesā esošiem laulātajiem, ietver nolēmumu par uzturlīdzekļiem. Šādā gadījumā vienošanos iesniedz tiesā, kas to pārbauda un apstiprina.

7 Vai man, lai uzsāktu tiesvedību, būs jāmaksā nodevas? Ja jā, tad kāds būs to apmērs? Vai varu saņemt juridisko palīdzību procesuālo izdevumu segšanai, ja man nav pietiekamu finanšu līdzekļu?

Personai, kas ceļ prasību civiltiesā, jāmaksā reģistrācijas nodeva (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Nodevas summa ir atkarīga no lietas veida un vērtības. Arī par tiesas izdotajiem rīkojumiem jāmaksā reģistrācijas nodeva.

Tomēr lietās, kas attiecas uz bērnu uzturlīdzekļu maksājumiem, reģistrācijas nodevas nav jāmaksā.

Pusei, kuru tiesā pārstāv advokāts, jāsedz advokāta juridiskie izdevumi.

Personas, kurām nav pietiekamu līdzekļu, var lūgt norīkot advokātu, lai saņemtu bezmaksas palīdzību, ko apmaksā valsts (juridiskā palīdzība).

Personai ir tiesības uz juridisko palīdzību, ja tās gada ienākumi pirms nodokļu nomaksas nepārsniedz EUR 10 766,33. Ja attiecīgā persona dzīvo kopā ar savu laulāto vai citiem ģimenes locekļiem, kopējos gada ienākumus aprēķina, saskaitot kopā visu ģimenes locekļu, tostarp pieteikuma iesniedzēja, ienākumus. Šādā gadījumā, lai noteiktu tiesības saņemt juridisko palīdzību, maksimālos ienākumus palielina par EUR 1032,91 uz katru ģimenes locekli, ar ko pieteikuma iesniedzējs dzīvo kopā.

Juridiskās palīdzības pieprasījumus iesniedz advokātu padomē (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*), kas atrodas lietā iesaistītās kompetentās tiesas atrašanās vietā. Pieprasījumiem jāizmanto advokātu padomes administratīvajā birojā vai advokātu padomes tīmekļa vietnē pieejamās veidlapas, pievienojot veidlapās norādītos dokumentus.

Pieprasījumā jānorāda prasības iemesli un juridiskais pamatojums, kā arī dokumentārie pierādījumi. Advokātu padome nesniegs juridisko palīdzību, ja tiesā celtās prasības ir acīm redzami nepamatotas.

Ja advokātu padome pieņem prasījumu, attiecīgā persona var izvēlēties advokātu no pilnvaroto juridiskās palīdzības advokātu saraksta. Dažas advokātu padomes pašas izvēlas advokātu, ko iesaista lietā.

Juridiskās palīdzības pieprasījumu var iesniegt jebkurā tiesvedības posmā un instancē, un tas ir spēkā visās turpmākajās instancēs, ja personai joprojām nav pietiekamu līdzekļu.

Ja juridiskās palīdzības pieprasījums tiek atteikts, attiecīgā persona var atkārtoti iesniegt to tiesā, kas ir kompetenta izskatīt attiecīgo lietu.

8 Kāda veida uzturlīdzekļus tiesa visticamāk piespriedīs? Kā tiek aprēķināts uzturlīdzekļu apmērs? Vai tiesas nolēmumu ir iespējams pārskatīt, ja mainās dzīves dārdzība vai ģimenes apstākļi? Ja jā – kā (piem., piemērojot automatiskas indeksācijas sistēmu)?

Tiesas rīkojums, kurā norādīta maksājamo uzturlīdzekļu summa un ar ko piespriež to samaksu, ir izpildāms lēmums un tādēļ ir uzskatāms par izpildu dokumentu.

Tiesas rīkojums, kurā paziņotas tiesības uz uzturlīdzekļiem, uzliek pienākumu par uzturlīdzekļu nodrošināšanu atbildīgajai personai samaksāt saņēmējam viņa pamatvajadzību (iztikas līdzekļi, izdevumi par pajumti un apģērbu, cienīgai dzīvei nepieciešamāko preču un pakalpojumu izmaksas) apmierināšanai nepieciešamo summu. Nosakot maksājamo uzturlīdzekļu summu, tiesai jāņem vērā arī par uzturlīdzekļu nodrošināšanu atbildīgās personas finansiālie apstākļi.

Tiesas rīkojumā, kurā norādīta šķirtajam laulātajam izmaksājamo uzturlīdzekļu summa, jāņem vērā arī viņa dzīves līmenis laulības laikā.

Tiesas rīkojumā, kurā norādīta uzturlīdzekļu summa, kas jāmaksā bērniem, kuri vēl ir nepilngadīgi, vai bērniem, kuri ir sasnieguši pilngadību, taču nav finansiāli patstāvīgi, jāņem vērā viņu izglītības vajadzības.

Uzturlīdzekļus automatiski koriģē saskaņā ar *ISTAT* rādītājiem vai jebkādiem citiem parametriem, par ko puses ir vienojušās vai kas ir norādīti tiesa rīkojumā.

Maksājamo uzturlīdzekļu summu var grozīt vēlākā datumā, ja saņēmējs vai par uzturlīdzekļu nodrošināšanu atbildīgā persona iesniedz pieteikumu kompetentajā tiesā, kas parasti ir tiesa, kura izsniedz sākotnējo rīkojumu.

9 Kā un kam uzturlīdzekļi tiks maksāti?

Tiesa nosaka maksājumu kārtību.

Laulāto atšķiršanas gadījumā tiesa var dot rīkojumu attiecīgajām trešām personām veikt daļējus maksājumus tieši šķirtajam laulātajam, kā arī regulārus maksājumus par uzturlīdzekļu nodrošināšanu atbildīgajai personai (piem., tās darba devējam).

Uzturlīdzekļus maksā kreditoram.

Uzturlīdzekļi nepilngadīgiem bērniem tiek maksāti laulātajam, kura aizgādībā ir bērns.

Tiesas piespriedis uzturlīdzekļus bērniem, kas ir sasnieguši pilngadību, taču nav finansiāli patstāvīgi, maksā šiem bērniem tieši.

10 Ja attiecīgā persona (parādnieks) nevēlas uzturlīdzekļus maksāt labprātīgi, kādus piespiedu pasākumus var piemērot?

Ja persona, kurai piespriedis maksāt uzturlīdzekļus, nemaksā labprātīgi, saņēmējs var brīvi izvēlēties parastos līdzekļus finansiālo saistību izpildes nodrošināšanai.

11 Īsumā aprakstiet ierobežojumus, kas attiecas uz izpildes darbībām, jo īpaši noteikumus parādnieka aizsardzībai un noilguma termiņus Jūsu valsts izpildes sistēmā.

Tiesībām uz uzturlīdzekļiem kā tādām nepiemēro noilguma termiņu. Atsevišķām iemaksām, kuras nav samaksātas noteiktajā termiņā, piemēro piecu gadu noilguma termiņu (Civillikuma 2948. panta 2. punkts). Turklāt noilguma termiņš tiek atcelts starp laulātajiem un personām, kurām ir vecāku atbildība pār uzturlīdzekļu saņēmējiem.

12 Vai ir kāda organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt uzturlīdzekļus?

Itālijā nepastāv organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt uzturlīdzekļus tām personām, kurām ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus. Personai, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, jāiesniedz prasība kompetentajā tiesā, izmantojot advokāta palīdzību, vai nu pašai, ja tā ir sasniegusi pilngadību, vai ar juridiskā pārstāvja starpniecību, ja tā ir jaunāka par 18 gadiem.

13 Vai organizācijas (valdības vai privātas) var iepriekš pilnībā vai daļēji izmaksāt uzturlīdzekļus parādnieka vietā?

Nē.

14 Ja atrodos šajā dalībvalstī un parādnieka dzīvesvieta ir citā valstī:

14.1 Vai varu saņemt palīdzību no kādas iestādes vai privātas organizācijas šajā dalībvalstī?

Persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus no ārvalstīs dzīvojošas personas, var saņemt palīdzību no Itālijas centrālās iestādes. Šim nolūkam ir jāiesniedz pieteikums par izpildāmības atzīšanu un pasludināšanu un par tāda nolēmuma izpildi, ar ko tiek atzītas tiesības uz uzturlīdzekļiem, izmantojot Regulas (EK) Nr. 4/2009 VII nodaļā noteikto sadarbības sistēmu ar tās dalībvalsts centrālās iestādes starpniecību, kurā atrodas par uzturlīdzekļu nodrošināšanu atbildīgās personas pastāvīgā dzīvesvieta.

Tieslietu ministrijas Nodaļa nepilngadīgo lietās (*Ministero della Giustizia — Dipartimento per la Giustizia Minorile*) ir Itālijas norīkotā centrālā iestāde, piemērojot Regulas (EK) Nr. 4/2009 49. pantu, lai nodrošinātu uzturlīdzekļu piedziņu Eiropas tiesiskajā telpā notiekošajos pārrobežu strīdos.

14.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju?

Itālijas centrālās iestādes kontaktinformācija:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile

Via Damiano Chiesa 23

00136 Roma

Tālr.: +39 668188325

Fakss: +39 668808085

E-pasts: acitalia0409.dgm@giustizia.it

15 Ja parādnieks ir šajā dalībvalstī un es atrodos citā valstī:

15.1 Vai varu tieši iesniegt lūgumu šādai iestādei vai privātai organizācijai šajā dalībvalstī?

Kreditors, kas dzīvo ārvalstīs un vēlas panākt, lai nolūmums, ar ko tiek atzītas viņa tiesības uz uzturlīdzekļiem, tiktu izpildīts Itālijā, var lūgt palīdzību savas dzīvesvietas dalībvalsts centrālajai iestādei un ar tās starpniecību iesniegt pieteikumu saskaņā ar 56. pantu, izmantojot Regulas (EK) Nr. 4/2009 VII nodaļā noteikto sadarbības sistēmu.

Tas nozīmē, ka pieteikumu nevar sūtīt tieši Itālijas centrālajai iestādei vai citām Itālijas iestādēm vai privātām organizācijām.

15.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju un kāda veida palīdzību iespējams saņemt?

16 Vai šai dalībvalstij ir saistošs 2007. gada Hāgas protokols?

Jā.

17 Ja šai dalībvalstij 2007. gada Hāgas protokols nav saistošs – kādi tiesību akti būs piemērojami uzturēšanas prasībai saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem starptautisko privāttiesību jomā? Kādi ir šie atbilstošie noteikumi starptautisko privāttiesību jomā?

18 Kādi ir noteikumi par tiesu pieejamību pārobežu lietās Eiropas Savienībā (atbilstoši Uzturēšanas saistību regulas V nodaļas struktūrai)?

Attiecībā uz tiesu pieejamību pārobežu lietās tiek tieši piemērota Regulas (EK) Nr. 4/2009 V nodaļā noteiktā sistēma.

Būtībā tas nozīmē, ka attiecībā uz pieteikumiem par uzturlīdzekļiem, pamatojoties uz izcelsmi, kas iesniegti, izmantojot VII nodaļā izklāstīto sistēmu, izmanto šādu procedūru:

- lietās, kas attiecas uz nolūmuma atzīšanu vai atzīšanu un izpildāmības pasludināšanu un uz dalībvalstī pieņemta vai jau atzīta nolūmuma izpildi, personai, kas ir jaunāka par 21 gadu, automātiski piešķir juridisko palīdzību neatkarīgi no tās ienākumiem un neatkarīgi no tā, vai pieteikums ir labi pamatots, kā noteikts vispārīgajos noteikumos (skatīt 7. punktu);
- citās lietās (pieteikumi par nolūmuma pieņemšanu vai grozīšanu), ja pieteikums attiecas uz personu, kas ir jaunāka par 21 gadu, juridiskās palīdzības saņemšanai nepieciešams novērtējums par pieteikuma pamatotību un nevis par personas ienākumiem;
- pieteikuma iesniedzējs, kas ir vecāks par 21 gadu, var saņemt juridisko palīdzību, ja viņš atbilst parastajiem nosacījumiem attiecībā uz ienākumiem un pieteikuma pamatotību saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem (skatīt 7. punktu).

Attiecībā uz pieteikumiem par uzturlīdzekļiem, kas neizriet no izcelsmes (piemēram, attiecībā uz tāda laulātā vai citas personas iesniegtajiem pieteikumiem, kas ir saistīta vai rados ar kreditoru), juridisko palīdzību piešķir, ja ir izpildīti parastie nosacījumi par ienākumiem un pieteikuma pamatotību saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem (skatīt 7. punktu).

Visos gadījumos piemēro nepārtrauktības kritēriju: pieteikuma iesniedzējam, kas saņēmis pilnu vai daļēju juridisko palīdzību savas izcelsmes valstī, ir tiesības saņemt juridisko palīdzību Itālijas tiesās ierosinātajās lietās par nolūmuma atzīšanu, izpildāmību vai izpildi.

Ja iepriekš minētie nosacījumi ir izpildīti, Itālijas centrālā iestāde nosūta juridiskās palīdzības pieprasījumu attiecīgajai advokātu padomei kopā ar jebkādiem nepieciešamajiem dokumentiem, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs.

Advokātu padome lemj par to, vai būtu jāpiešķir juridiskā palīdzība saskaņā ar iepriekš izklāstītajiem kritērijiem.

19 Kādus pasākumus šī dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā minēto funkciju īstenošanu?

Itālijas centrālā iestāde izmanto šādas metodes, izskatot sadarbības lūgumus, kas nosūtīti, piemērojot VII nodaļu:

tā veicina mierizlīgumus, nosūtot parādniekiem aicinājumu labprātīgi izpildīt savas uzturēšanas saistības;

tā lūdz parādniekiem sazināties ar centrālo iestādi, lai vienotos par lietas izšķiršanas procedūrām;

tā nosaka parādnieka atrašanās vietu, izmantojot Itālijas pašvaldību (*Indice nazionale dei comuni italiani*) un cietumu pārvaldes (*Amministrazione penitenziaria*) valsts reģistra datubāzi vai sazinoties ar vietējiem iedzīvotāju reģistrācijas birojiem;

tā ievāc informāciju par parādnieka ienākumiem un aktīviem, izmantojot nodokļu policijas (*polizia tributaria*) palīdzību;

tā palīdz iegūt dokumentārus pierādījumus, kā noteikts regulas 51. panta 2. punkta g) apakšpunktā, sadarbībā ar tiesu iestādēm;

tā sekmē juridiskās palīdzības nodrošināšanu, kā paskaidrots iepriekš 7. un 18. punktā.

Lapa atjaunināta: 22/01/2018

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.